

**РЕЦЕНЗІЯ НА МОНОГРАФІЮ: РЕНДЮК Т. Г. УКРАЇНЦІ
В РУМУНІЇ ТА РУМУНИ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ МИНУЛОГО
ТА СУЧАСНЕ СТАНОВИЩЕ : [МОНОГРАФІЯ] / Т. Г. РЕНДЮК. -
К. : ОРІОН-ПРІНТ, 2011. - 293 С.**

За умов прогресуючої глобалізації та поступової інтеграції народів світу в економічному, політичному, інформаційному, військовому, культурно-гуманітарному плані роль етнополітичного чинника як у внутрішньополітичному житті будь-якої багатонаціональної держави, так і в ході імплементації її зовнішньополітичного курсу, набуває особливої актуальності. Об'єктивною підставою для усвідомлення важливості національно-політичної складової такого явища служить наявність поруч із мажоритарним населенням тієї чи іншої країни чисельної та національно свідомої етнічної меншини, яка може сприяти появі позитивного "з'єднуючого містка" між відповідними державами або спричинити виникнення додаткового джерела напруження як на їхній території, так і в регіоні, до якого вони належать.

У цьому плані Центральна та Південно-Східна Європа є потенційно вибухонебезпечним простором, оскільки в деяких країнах тенденція періодичного загострення міжетнічних конфліктів зберігається. Весь комплекс національних й етнотериторіальних проблем набуває особливої актуальності у зв'язку з тим, що певна частина держав цього регіону є сусідами України, серед яких фігурує і Румунія.

Найбільш складним проблемним питанням сучасних українсько-румунських відносин є ситуація, пов'язана із забезпеченням та захистом прав національних меншин - української в Румунії та румунської в Україні.

Комплексне висвітлення ролі та місця української національної меншини в Румунії та румунської національної меншини в Україні в широкому спектрі сучасних двосторонніх відносин до цього часу не було предметом спеціального історичного вивчення, тому належне дослідження ролі та місця етнополітичного чинника у розвитку стосунків між двома країнами посідає окреме місце в історичній науці.

У цьому контексті монографія Т. Г. Рендюка "Українці в Румунії та румуни в Україні: проблеми минулого та сучасне становище" стає важливим внеском у подолання існуючого до цього часу вакууму комплексних знань із цієї актуальної проблематики як з практичної, так і з наукової точок зору.

Автор підготував солідну за обсягом та оригінальною за змістом наукову роботу, яка покликана стати реальною допомогою як для фахівців-істориків, так і для державних службовців України, представників міністерств і відомств, місцевих органів влади насамперед прикордонних із Румунією областей - Закарпатської, Одеської та Чернівецької, викладачів та студентів спеціалізованих навчальних закладів, слухачів Дипломатичної академії України при МЗС України, новопризначених співробітників посольств України в Румунії та в Республіці Молдова, а також

діючих на території цих країн українських консульських установ, усіх тих, хто в силу професійних і службових обов'язків пов'язаний із румунським та молдовським напрямами зовнішньої політики України.

Мета дослідження - на основі всебічного аналізу нового масиву документальних джерел, матеріалів, статистичних даних та наукової літератури, опрацювання результатів чисельних зустрічей із державними службовцями та високопосадовцями України та Румунії, які курують проблематику національних меншин в обох країнах, а також із лідерами українського руху в Румунії та керівниками культурологічних товариств румунів України, узагальнення здобутків вітчизняної та румунської історіографії з питань, які є предметом цього дослідження, комплексно охарактеризувати та висвітлити історичне минуле та сучасне становище українців у Румунії, процес їхньої поступової асиміляції, розкрити сутність тривалої, незмінної та цілеспрямованої політики подвійних стандартів офіційного Бухареста щодо забезпечення прав української меншини в Румунії та спекуляції на окремих проблемних питаннях, пов'язаних зі становищем румунської меншини в Україні та дослідити роль цих меншин у становленні та розвитку міждержавних відносин між Україною та Румунією.

Досягненню цієї мети сприяє чітко визначена автором структура монографії: вона складається зі вступу, п'яти розділів та сімнадцяти параграфів, у яких послідовно висвітлюється історія та основні етапи формування української громади в Румунії, її становище під час міжвоєнної королівської влади в цій країні, військово-фашистської диктатури часів Другої світової війни, народно-демократичного, соціалістичного та перехідного етапів розвитку румунської держави. Підкреслюється, що системне порушення прав національних меншин, у тому числі етнічних українців (із незначним позитивом протягом 1950-1960-х рр.), було характерно для румунської держави протягом усього періоду ХХ - початку ХХІ століття, незалежно від статусу, моделі, політичної орієнтації та "кольору" відповідних владних структур.

На позитивну оцінку заслуговує внесок автора в дослідження цілеспрямованих зусиль України щодо забезпечення прав 151-тисячної румунської національної меншини, яка проживає на території нашої держави, насамперед у Чернівецькій та Закарпатській областях.

Уперше простежено вплив етнічного чинника на розвиток сучасних українсько-румунських відносин. У цьому контексті наголошено на зростанні ролі Змішаної міжурядової українсько-румунської комісії з питань забезпечення прав осіб, які належать до

національних меншин, створеної відповідно до українсько-румунського базового Договору, та профільної робочої групи Комітету співробітництва з питань культури, освіти, національних меншин та громадської інформації Спільної українсько-румунської президентської комісії. Особливого значення набув позитивний та негативний досвід проведеного в 1998 р. на території Румунії та, відповідно, у 1999 р. в Україні першого моніторингового дослідження окремих аспектів становища української громади в сусідній країні та румунської національної меншини, яка проживає у нашій державі, а також започаткований у 2006 р. спільний моніторинг за участі представників ОБСЄ та Ради Європи.

Квінтесенцією роботи є всеохоплюючий порівняльний аналіз становища української національної меншини в Румунії та румунської меншини в Україні,

що підкріплюється відповідною таблицею, яка представлена як додаток до роботи.

Дослідження завершується логічно викладеними висновками, які підсумовують його основні результати та відповідають поставленим у рамках дослідження завданням.

Ураховуючи викладене вище, вважаємо, що монографія Т. Г. Рендюка "Українці в Румунії та румуни в Україні: проблеми минулого та сучасне становище" є оригінальним, самостійним та завершеним дослідженням, тому всі ті, на кого розраховане видання, справедливо оцінять доробок автора у вивченні особливостей українсько-румунського співробітництва.

О. С. Рубльов,
доктор історичних наук, професор,
учений секретар Інституту історії
НАН України, м. Київ

ДО УВАГИ АВТОРІВ!

ВИМОГИ ДО СТАТЕЙ, ЩО ПРИЙМАЮТЬСЯ ДО РОЗГЛЯДУ РЕДАКЦІЙНОЮ КОЛЕГІЄЮ ЖУРНАЛУ

Редакція журналу приймає до розгляду рукописи статей обсягом до 1 друкованого аркуша. Рукопис повинен містити: УДК, назву статті (**українською та англійською мовами**), дані про автора, коротку анотацію статті (до 10-15 рядків) **українською та англійською мовами, перелік ключових слів українською та англійською мовами**, основний текст статті подається українською мовою, висновки і список літератури. **Останній має бути оформлений згідно з вимогами ВАК України, затвердженими наказом № 63 від 26.01.2008 р.** Крім того, слід надсилати рецензію на статтю.

Редакція заохочує авторів чітко формулювати проблему, яку досліджує автор, подавати обґрунтування її актуальності, акцентувати увагу на науковій новизні і практичній цінності результатів досліджень автора. Редакція надає методичну допомогу молодим авторам щодо оформлення статей.

Дані про автора повинні містити: прізвище та ім'я автора, його науковий ступінь та звання, посаду та назву установи, де працює автор, а також основну галузь наукових інтересів автора.

Матеріал подається в електронному вигляді (дискета або *E-mail*), підготовленому у форматі текстового редактора *Word* (версії 2003), а також роздрукованому в форматі А4 з інтервалом 1,5. Формули подаються у *Microsoft Equation 3.0*, графіки та діаграми – в *Microsoft Office Excel*.

Редакція зберігає за собою право на редагування і скорочення матеріалів. Рукописи не повертаються.

Відповідальність за точність поданих фактів, цитат, цифр і прізвищ несуть автори матеріалів.

Пишіть і заходьте: 83086, Донецьк, вул. Артема, 45.

Телефонуйте і надсилайте: факс: (062)337-04-80,

e-mail: ukcdb@stels.net,

svd@stels.net